

Barn, unga och trauma, 7,5 HP

Children, adolescence and trauma (7,5 ECTS)

Kurskod:

Antal högskolepoäng: 7,5 HP

Huvudområde:

Nivå: Avancerad nivå

Studietakt: 25 %

Gäller från: HT 2025

Fastställt av: Kursplanerådet Ericastiftelsen

Fastställdedatum: 2026-04-23

Revideringsdatum:

Allmän beskrivning av utbildningen

Barn, unga och trauma är en uppdragsutbildning som ger fördjupad kunskap om hur traumatiska händelser påverkar barns och ungdomars psykiska hälsa och utveckling. Kursen vänder sig till yrkesverksamma inom vård, socialtjänst, skola och andra verksamheter som möter barn och unga i utsatta situationer.

Utbildningen tar upp centrala aspekter av traumatologi, anknytning och neurobiologi, samt hur trauma kan påverka den växande hjärnan. Deltagarna får verktyg för att identifiera och bedöma traumarelaterade symtom, förstå risk- och skyddsfaktorer och reflektera över aktuell forskning. Kursen behandlar också modeller för akuta insatser som exempelvis psykologisk första hjälpen och presenterar evidensbaserade behandlingsmetoder, såsom traumafokuserad KBT, EMDR och Child-Parent Psychotherapy (CPP).

Betygsskala

Godkänd och icke godkänd

Omtentamen, överklagande av betyg

Kursdeltagaren har rätt till omtentamen vid högst två tillfällen. Planering för detta görs tillsammans med examinator. Detta gäller även för praktiska moment som terapi under handledning.

Överklagande av betyg sker i förekommande fall enligt Ericastiftelsens generella bestämmelse gällande omprövningsbeslut.

Ericastiftelsen

Behandling, utbildning och forskning

Övergångsbestämmelser

Examination kommer att tillhandahållas under en tid av två år efter en eventuell nedläggning av kursen. Examination kan ske enligt tidigare litteraturlista under en tid av ett år efter den tidpunkt då en förnyelse av litteraturlistan gjorts.

Förkunskapskrav

Minst 120 högskolepoäng inom vilka det ska ingå kandidat- eller yrkesexamen samt erfarenheter från yrkesverksamhet inom barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och/eller andra relevanta delar av hälso- och sjukvård, socialtjänst, habilitering, rättsväsende, elevhälsa, ungdomsmottagningar, skola och förskola behandlingsinstitutioner samt frivillighetsorganisationer.

Kursvärdering

Kursvärdering sker i enlighet med kursledningens och sedvanliga rutiner på Ericastiftelsen.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska deltagaren kunna:

Kunskap och förståelse

- Visa kunskap kring utvecklingspsykologiska och neurobiologiska aspekter vid allvarlig psykisk traumatisering hos barn och unga
- Visa kunskap och kunna beskriva förekomsten av posttraumatiskt stressyndrom och komplext posttraumatiskt stressyndrom ur ett befolkningsperspektiv
- Ha kunskap om olika stöd- och behandlingsalternativ

Färdighet och förmåga

- Kunna identifiera risker för psykisk ohälsa vid olika typer av potentiellt traumatiska händelser under uppväxten
- Identifiera risk- och skyddsfaktorer vid potentiellt traumatiska händelser

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- Identifiera och värdera traumarelaterade symtom hos barn och ungdomar och dess påverkan på psykisk hälsa och utveckling på kort och lång sikt, inklusive anknytningsrelationer.
- Sammanfatta och förklara hur det interprofessionella teamet kan samverka

Ericastiftelsen

Behandling, utbildning och forskning

Innehåll

Utbildningen innehåller centrala teman som:

- Traumatologi med kopplingar till utvecklingsteori och anknytningsteori – hur trauma påverkar relationer, hälsa och utveckling.
- Neurobiologi – effekter av trauma på den växande hjärnan.
- Risk- och skyddsfaktorer.
- Akuta insatser som psykologisk första hjälp.
- Evidensbaserade behandlingsmetoder såsom traumafokuserad KBT, EMDR och Child-Parent Psychotherapy (CPP).
- Specifika områden som olika former av våld och övergrepp, flyktingskap, krigsupplevelser, förlust och sorg.

Undervisnings- och arbetsformer

- Föreläsningar
- Seminarier
- Praktiska övningar
- Gruppsamtal

Kurskrav

- Obligatorisk närvaro

Examinationsformer

Examinationer sker genom:

- Aktivt deltagande i undervisning, seminarier och diskussioner i grupp
- Individuell skriftlig inlämningsuppgift

För psykologer under specialistutbildning

Psykologer antagna till Sveriges Psykologförbunds specialistutbildning examineras i tillägg till ovan genom en skriftlig fallbeskrivning om 8–10 sidor, med minst fem aktuella referenser. I texten skall det framgå att den studerande har förmåga att föra resonemang om de psykologspecifika områden som beskrivs i "Lärandemål i tillägg för psykologer antagna till specialistutbildningen", se nedan.

Lärandemål i tillägg för psykologer antagna till specialistutbildningen

Psykologen ska visa

- förmåga att tillämpa fördjupad diagnostik, differentialdiagnostik och bedömning
- kunskap om behandlingsplanering, samverkan, kontradiktioner och alternativa behandlingsval

Ericastiftelsen

Behandling, utbildning och forskning

- förmåga till sammanfattning och analys av behandlingsutfall

Litteraturlista

Artiklar, filmer och annat material kan tillkomma under utbildningen.

Almqvist, K., Norlén, A., & Tingberg, B. (2019). *Barn, unga och trauma: Att uppmärksamma, förstå och hjälpa*. Natur & Kultur.

Broberg, A., Almqvist, K., & Svensson, P. (2025). *Anknytning och socialt arbete: Om föräldraförmåga och barns behov*. Natur & Kultur.

Cook, A., Spinazzola, J., Ford, J., Lanktree, C., Blaustein, M., Cloitre, M., DeRosa, R., Hubbard, R., Kagan, R., Liautaud, J., Mallah, K., Olafson, E., van der Kolk, B. (2005). Complex Trauma in Children and Adolescents. *Psychiatric Annals*, 35:5 (390–398).

Hedrenius, S., & Johansson, S. (2013). *Krisstöd vid olyckor, katastrofer och svåra händelser: Att stärka människors motståndskraft* (1. utg.). Stockholm: Natur & Kultur.

Jernbro, C., Landberg, Å., & Thulin, J. (2022). *Våld mot barn 2022 – en nationell kartläggning*. Stiftelsen Allmänna Barnhuset.

Landolt, M.A., Cloitre, M., & Schnyder, U. (2025). *Evidence-Based Treatments for Trauma Related Disorders in Children and Adolescents* (2nd ed.). Springer International Publishing AG. *Utdrag, erhålles av kursansvariga*.

Michel, P.-O., Lundin, T., Johannesson, K. B., Nilsson, D., & Arnberg, F. (2018). *Psykotraumatologi* (3:e uppl.). Studentlitteratur.

Nordanger, D., & Braarud, H. (2017). Utviklingstraumer. Regulering som nøkkelbegrep i en ny traumepsykologi. Fagbokforlaget. *Utdrag, erhålles av kursansvariga*.

Norlén, A. (2025). *Trauma treatment for young children. Outcome and experiences of Child-Parent Psychotherapy in Sweden*. Karlstad University Studies, Doctoral thesis.2025:17. <https://www.divaportal.org/smash/get/diva2:1948085/FULLTEXT01.pdf>

Nilsson, D., & Tingberg, B. (2020). *Kunskapsöversikt om försummelse*. Linköping University Electronic Press.

Vliegen, N., Tang, E., Midgley, N., Luyten, P., & Fonagy, P. (2023). *Therapeutic work for children with complex trauma. A three-track psychodynamic approach*. Routledge.